

Hiiburu Vuosi

Nmij dì yina tì v wia v Bva Yisa ma dene

¹ Kvrnj ma wa Nmj die daaga v naazvaliba ma a bala wia a yia tì chcojkuvliba sajnja pam ajanj sieti pam ma, ² ama lele nij v vaa wa v Buadembike dì balì a yi tì. U ma Nmj dì daagi a naaj dnia ta bì vuvari wa dì v sümma jaanj mana. ³ Woniñ v yine Nmj gbañ gbañ niasinj, ta chaana Nmj chaaninj, ta pogulì dnialaka gie lugà mana ajanj v nuawinj dieke dì yalla hagiruj wa. Die v yine wudieke dì baan vaa vuosi ye ba biañ naachaala a kpati wa, v wa kalì wa Nmj vuodieke dì yine hagiritienj wo nuudiiginj chaanj arizanna ma.

Nmj Buadembike hagiruj wia

⁴ Nmj dì yine v Buadembike saaj dì tianj malakasi saaraha, die gbañ gbañ Buadembike dì tianj ba. ⁵ Dama Nmj ye ka balì yi v malakasi wonyi dì:

“Foniñ yiwo n Buadembinj,
ta jinne mañ yi fu Chcoj.”

Yaa Nmj ye balì yi v malakasi wonyi dì:

“N nan kej yi v Chcoj
ta v yi n Buadembinj.”

⁶ Sajnja dieke Nmj die dì bala v tñj v Buadembinj dieke dì yine nyijnaanjka mana sikpenjetien tñgbanjka gie me wo die v bì balì dì: “Nmij malakasi mana mu ba jama wa mñj.”

⁷ Ama naa N̄mīñj die d̄i balı yaa gamma malakasi ma, d̄i:

“N̄mīñj yiwo ᵁ malakasi d̄i yi haalit̄i
ta b̄i yi ba yi bolinyaan̄.”

⁸ Ama ta balı yi ᵁ Buadembike d̄i:

“Yiwo N̄mīñj, ta fu naari nan d̄i beri yaa gamma haahuu.

Ta daansa fu vuosi añañ wusie.

⁹ F̄unīñj nīñj cho wo v̄inūñj ama ta haa b̄iañ

die w̄ia maniñ N̄mīñj vuodieke d̄i yine fu N̄mīñnn̄
d̄i v̄ndar̄i fu
ta yi fu jilima ta fu yaa s̄ugifialı dieke d̄i
faasina t̄ian̄
fu zvaliñ.”

¹⁰ Ta die b̄i balı naa d̄i:

“N̄mīñj, piilik̄ me wo naañ wa t̄iñgbanjka gie,
ta naañ ñmīñsikpeñ añañ fu nuusi.

¹¹ A mana nan keñ kpi, ama f̄unīñj nīñj nan w̄iar̄i
a beri;

a mana nan keñ kuriñ a ch̄iñri s̄iba gat̄i.

¹² Nan keñ kpeñhe s̄iba jayeekikp̄iñ,

ta nan tariḡiha s̄iba fu tariḡinana gat̄i.

Ama f̄unīñj nīñj wo tariḡiñ,

ta nan d̄i beri yaa gamma haahuu.”

¹³ N̄mīñj ye ka balı a yi ᵁ malakasi w̄unȳi d̄i

“Kala n nuudiigiri gie chaan̄,

a ga t̄v̄gi sañja dieke n balla n naḡi fu
dataasi

a yi fu nuusi me.”

¹⁴ Malakasi mana yiwo haalit̄i ta jiama N̄mīñj
ta ᵁ t̄uma ba d̄i ba keñ a suñji vuodiekiemba d̄i
balla ba ye gbat̄itaañku.

2*Gbatitaan kpeñkriuñ wia*

¹ Tı mu tı yigi wo wusie diekemba tı wunna a yalla keñ keñ amu tı kaañ taarı ta va ha.
² Wudiekemba malakasi dı muvılın a yi tı chocoñkuvuhba die yiwo wusie ta vuodieke die dı kana ka dı ha die ye wo tıbıdatı dieke dı muna.
³ Die wia, dı yi tı ka saagı a wumma gbatitaan kpeñkriukı wıaha vıunıñ, tı baa tı yiwo lalıa a nyıñ tıbıdatıñ ma? Tı Yomutien gbañ gbañ die wolinne a muvıli yaa gamma gbatitaanjkı gie mi, ta vuodiekiemba die dı wunna wa dı dagı tı dı ka señ yiwo wusie. ⁴ Sañka mi Nmıñ die dı tuoñ mamachi wukrüuma añañ dagıtı pam ta die bı yi vuosisi u Halıkasıka piinisi u yaalala dene, die dı dagı dı u wıaha yiwo wusie.

Vuodieke dı sina gbatitaanıñ

⁵ Nmıñ die ka vbarı malakasisi dı ba daansıma duñıa dieke dı bala ka keñ ta tı bala naa wa. ⁶ Dı maagıya mıñ jigin kaani Nmıñ gbañkı svıñ dı: “Nmıñ, vuota yiwo bıa fu yile u wia?
 Ta bı yi bıa fu baga dı bie u ma?

⁷ Naañ wa mıñ ta u ka tuğı malakasi
 ta bı yi u ye bıruñ añañ pımpagıñ
⁸ ta vaa u sıı jaañ mana.”

Dı balıya mıñ dı Nmıñ vaa wa vuota dı yi “Jaan mana sikpentien.” Dı dagıya dı u sıı jaañ mana mıñ, ama lele vuota ye ka sıı jaañ mana. ⁹ Ama tı sıba yaa gamma Yisa wia. Wunıñ sañja bıta Nmıñ die dı va u ka tuğı malakasi, dı u tuo vuota mana kuñ a kpi, wunıñ Nmıñ zoçlunchıgilə wia. U kumbu wahala diile wia Nmıñ dı vaa u ye

bırıŋ aŋaŋ pımpagıŋ. ¹⁰ Nmıŋ vuodieke dı naanna jaŋ mana ta bı pıgılı jaŋ mana wınuŋ ı vana ı ballı pam dı ı juo ı naarı ma, naa die tıgısına a yi wa dı ı vaa ba gbigbatıtaantu Yısa sen yi ba Gbigbatıtaantu aŋaŋ wusie, ı wahala diilehe wıa.

¹¹ Wınuŋ ı yinene vuota dı yi Nmıŋ vuosi, ta wınuŋ aŋaŋ ba mana dı lagıŋ a yaa Chıɔŋ balımuŋ. Die wıa Yısa dı ka chıga viivi dı ı wasıma ba ı nımballı. ¹² Die ı balı yi wa Nmıŋ dı:

“N nan balı n vuosi wudieke fu yine;
a bırı fu saaŋ ba lagımuŋ jıgiŋ.”

¹³ Die ı bı balı dı, “Manıŋ nınuŋ n nan yi Nmıŋ yada”, ta bı baarı dı, “Manıŋ aŋaŋ ballı diekemba Nmıŋ dı yına mıŋ wa lagıŋna beri naa.”

¹⁴ Nmıŋ ballı dı yine vuota ta yaa nyıŋgbaniŋ aŋaŋ zıŋ wıa, Yısa dıaŋ die dı keŋ yi vuota sıba banıŋ, amı ı kumbu me ı keŋ chıvısi Sıtaanı vuodieke dı yalla kuŋ hagırıŋ wa, ¹⁵ ta vuari vuodiekemba dı chıgınana kuŋ ba ımaamıŋ ma, dama die ba yiwo ımaamıŋ yɔŋısı ba miivoli mana ma. ¹⁶ Wusie, daa malakasisi ı sunje, ama Abarahami haagısısi ı sunje. ¹⁷ Naa wıa dı mu ı sımma sıba ı nımballıŋ jaŋ mana ma amı ı nan bıagli yi kıkaabitıba jakıvıŋ dieke dı yine wusietieŋ ta bı chıga zočlıŋ, ta nagı ı gbaŋ a yi kaaba vuota wıa Nmıŋ jıgiŋ, amı Nmıŋ nan nagı ba wıbıatı a chaa ba. ¹⁸ Ta lele, ı nan bıagli sunji vuodiekemba Sıtaanı dı magısına dama Sıtaanı die magısı ı gbaŋ mıŋ ta ı dii wahala.

3*Yisa yiwo vuokriuŋ a tiaŋ Mosisi*

¹ N nımballı diekemba dı yine Nmıŋ vuosi ta ʊ wa nı naa, nı yilime yaa gamma Yisa ma, vuodieke Nmıŋ die dı tıunna dı ʊ keŋ yi kıkaabituba jakvırı tı Nmıŋ jıamıŋ sien me wo.

² Die ʊ yiwo wusietieŋ a yi Nmıŋ vuodieke dı vuarına wa dı ʊ keŋ tıŋ tıvumaha gie wo sıba Mosisi die dı yine wusietieŋ ʊ tıvuma ma Nmıŋ vuosi sıkvı. ³ Mımuırı dı yese bırlıŋ pam a tiaŋ tıgiŋ dieke ʊ mına wa, die gbaŋ gbaŋ Yisa dı mu ʊ ye bırlıŋ pam atıaŋ Mosisi. ⁴ Tıgiŋ nıŋ mana vuon mınanı ka, ama Nmıŋ mına jaan mana. ⁵ Mosisi die yiwo wusie tıntıntı Nmıŋ vuosi mana jıgiŋ, a bala wudiekemba Nmıŋ dı bala ʊ daansı a balı.

⁶ Ama Masia nıŋ ʊ yiwo wusietieŋ ta sıı Nmıŋ tigiri mi ta yi Nmıŋ Buadembıŋ. Dıı yi tı yaa kenyiti aŋaŋ kpaadensıŋ yaa gamma tı tamaka ma, die nıŋ tıniŋ tı yine Nmıŋ tigiri vuosi mi.

Nmıŋ vuosi voosıŋ wia

⁷ Die wia, nı saagı a yi wudiekemba Halıkasıka dı bala wa, dı:

“Dıı yi nı wıŋ Nmıŋ ləlın jinne,

⁸ nı da vaa nı svıgıtı hagırıma sıba nı chıçıŋkuvılvıba die dı zetine Nmıŋ nıvari, sıba die ba sına die wo hagıyeŋ me wo ta magısı wa wa.

⁹ Nmıŋ die balıya mıŋ dı:

‘Die ba wɔŋ ye wudiekemba n yinene a ga tıvı bına
baŋısı-nıusa wa
ama mi die ba magısı mıŋ.

10 Die wia maŋ jii sinyurun aŋaŋ vuosi mi ta baari dí,
Ba sūgiti ma, ba zeti miiŋ miiŋ, ta ka dí n sieti.

11 Die maŋ jii sinyurun ta yi nuvari gie dí,
ba kaŋ wɔŋ juu tñgban dieke n tñnna baa n yi ba voosiku wo me.’ ”

12 N zvaliŋ, ni sūmma ta da vaa suŋanyilibiatı aŋaŋ chulun yi ni wonyi yinji kvaŋ ta va miivolitien Nabidie Nmiiŋ. **13** Ama ni suŋnjime taŋ daaŋ mana tı yene bie tı miivoli me naa, ta ni daa vaa biaŋ gaŋ ni aŋ ni yi tibihagüritielin. **14** Dama dí yi tı yigi yada dieke tı yalla a nyiŋ piilikü me wo a yallı keŋ keŋ a ga tugi kpatuŋ, tñniŋ aŋaŋ Masia nan yi tñntvnti chanchaalıŋ.

15 Naa die ba maagı Nmiiŋ gbaŋku suŋ dí:
“Dí yi ni wony Nmiiŋ lölük jinne,
ni daa ligi ni tiba, siba ni choŋkuvulun die
dí ligine ba tiba dene wo
ta die wagı aŋaŋ Nmiiŋ ta zeti wo wo.”

16 Minia mba die wonya Nmiiŋ lölük ta zeti ke wo? Dí yiwo vuodiekiemba mana die Mosisi dí dına ba nüŋja a yaa ba a nyiŋ Ijipiti tñgban ma wa. **17** Minia mba Nmiiŋ die dí jii sinyurun a yi buna banjisi-nüisa wa? Dí yiwo vuodiekiemba die dí yine biabu a kpi hagüyen me wo. **18** Minia mba Nmiiŋ dí die balı a yi dí, “Ba kaŋ wɔŋ a juu tñgban dieke n tñnna baa n yi ba voosiku wo me?” Die dí yiwo vuodiekiemba die dí zetine u nuvari. **19** Die wia tı wa siba dí die ba ka biaŋ juu kanıŋ tñgbanaka me, dama die ba wone yada wia.

4

¹ Lele niŋ, N̄miŋ wa yi t̄i nuvari mi d̄i t̄i keŋ a ye voosi dieke u bala ka wia wa. Die wia n̄i mana summa amu n̄i wunyi kaaŋ waari ka. ² T̄i gbaŋ t̄i wuŋ N̄miŋ wuwunaha miŋ siba die ba wunna dene wo. Die ba wuŋ wuwunaha miŋ ama die ka wo nyvari a yi ba, dama die ba wunna wa ba ka tuo ke aŋaŋ yada. ³ Die wia, t̄inŋ vuodiekemba d̄i yine N̄miŋ yada naa, nan keŋ juu voosi dieke N̄miŋ d̄i yina nuŋ d̄i u nan yi wa. Siba N̄miŋ die d̄i bala die wo, d̄i

“Maniŋ die n̄ jiu wa sinyiiriŋ ta yi nuvari gie:

Ba kaaŋ wɔŋ juu t̄iŋbaŋ dieke n̄ t̄inna baa
n̄ yi ba voosiku.”

Die u keŋ bala naa, ta u wɔŋ kpati u naamιŋ tuvma piiliku me miŋ. ⁴ Dama N̄miŋ gbaŋku suŋ jigiŋ kaani u wɔŋ balı miŋ yaa gamma daraa ayropɔy wa gie daari, d̄i: “N̄miŋ die vaa wa u tuvma mana ta voosi daraa ayropɔy wa daraan.”

⁵ Ta die b̄i balı w̄iři gie gbaŋ gbaŋ d̄i: “Ba kaaŋ wɔŋ a juu t̄iŋbaŋ dieke n̄ t̄inna yaala n̄ yi ba voosiku.” ⁶ Ama N̄miŋ voosiŋ jigiŋ beri d̄i vuosi juu. Vuodiekemba die d̄i wolinne wuŋ N̄miŋ wuwunaha die ka ye kanŋ voosiku mi, dama die ba ka yi N̄miŋ yada. ⁷ N̄miŋ b̄i zien wo daaŋ kaani, ta wasa daari mi “Jinne.” Ta b̄ina pam kuaŋ chaŋ N̄miŋ die d̄i b̄i daagi Davidi ma a balı w̄iři gie siba d̄i wone a maaḡi N̄miŋ gbaŋku ma dene wo d̄i:

“Dii yi n̄i wuŋ N̄miŋ l̄ol̄iŋ jinne,
ni daa keŋ vaa ni s̄ugit̄i haḡirima.”

⁸ D̄i t̄iŋ yi Josua d̄i b̄iaḡi a yi ba voosiŋ, N̄miŋ t̄iŋ kaaŋ b̄i balı yaa gamma daaŋ kaani. ⁹ Naa

daguya dì Nmij vuosi voosiku ye kien mien siba Nmij dì voosine daraa ayupoyi daraan dene wo.

10 Dinda daari mi, Nmij vuosi nan vaa ba tuuma ta voosi siba Nmij die dì vana u tuuma ta voosi dene wo. **11** Die wia, ni vaa ti kpaanjti tì gbañ ta ye voosiku mi, amu tì wunyti kaan waari ka siba die ba zetine Nmij nvarí ta waari ka dene wo. **12** Dama Nmij wiaha yiwo wudieke dì yalla miivoli, ta yaa hagirinj, ta bi die a tianj takoobi dieke dì yalla nua ale. Nmij wiaha bıagı gobe a tuga vuota haaluj ajanj miivoli jiginj, ta tuga u gbime ajanj u koba kpaanj, ta tuga ta puo u suŋjanyile ajanj wudieke u yilinene u suŋ ma.

13 Ta nyiŋnaanjkä mana dì bie yaaluj ma, ta Nmij, vuodieke dì bala u kej dii tì sarıya wa nine dì yese he; ta jaanj wori a lobürü.

Masia yine tì kaabiŋ jakuvuŋ

14 Ti yaa wa kaabiŋ jakuvuŋ, vuodieke dì wolinne ga Nmij gbañ gbañ jiginj arızanna ma, wunuj u yine Yisa, Nmij Buadembike. Die wia, ti mu ti yigi kej kej yada dieke tì bala yaaluj ma wa. **15** Ti kaabiŋ jakuvuŋ ka yi vuodieke dì kana ka chiga tì zœcluj tì wabuj ma, ama wunuj nuj die u ye wo magisuj yiri yiri siba tì gbañ, ama wunuj die u ka yi bıaŋ. **16** Die wia, ni vaa ti yaa kpaadensiŋ ta ga Nmij vuodieke dì yine burichini wo jiginj, ta ye zœclinchigula ajanj suŋjuŋ aŋ ka suŋjuŋ tì saŋja dieke tì kej yaala.

5

1 Kaabiŋ jakuvuŋ mana Nmij ḥaana vuara wa a nyina u chanchaaluj suŋ dì u zie ba naŋ ma a

kaabima a yima wuoniŋ N̄miŋ ba biaŋ wia. ² U gbaŋ gbaŋ u wabina sieti pam ma wia, u biaŋi pɔgila vuodiekemba dí waariна yiaŋ ta taari nyiŋ sieku me sɔmm. ³ Ta u gbaŋ gbaŋ u wabina wia, u ka yie kaabaha vuosi nyiŋna ma wubiatı wia, ama u yie miŋ aŋaŋ u gbaŋ gbaŋ u wubiatı wia. ⁴ Vuon ka vuara u gbaŋ a yie kaabiŋ jakuvuŋ, sie N̄miŋ vuari wa siba die u vuarina Arɔni dene wo.

⁵ Die gbaŋ gbaŋ, Masia die dí ka kɔtì u gbaŋ ta vuari u gbaŋ dí u yi kaabiŋ jakuvuŋ ama N̄miŋ die bala a yi wa dí:

“Funiŋ fu yine n Buadembij;
ta jinne maŋ buriŋ fu chɔɔŋ.”

⁶ Ta u balı jigiŋ kaanı diaŋ

“Funiŋ nan keŋ yi kikaabitu yaa gamma haahuu,
siba Melikizedeki.”

⁷ Die Yisa dí yene bie tıŋgbanka gie me wo, die u ɳaaŋ juvsa N̄miŋ ta bala u wumugiske aŋaŋ nintaanti a yia N̄miŋ, vuodieke dí baŋ biaŋi gbatı wa a nyiŋ kumbu me wo. Die u yine vuodieke dí suvna u gbaŋ a yia N̄miŋ wia, N̄miŋ die dí wuŋ u juvsiŋ. ⁸ Die u seŋ yiwo N̄miŋ Buadembij wusie, ama die u dii wo wahala u tuone N̄miŋ nuaŋ wia, ⁹ ta die keŋ dii wahalaka kpatı, ta yi vuodiekemba mana dí tuone u nuaŋ dí ye gbatıtaaŋ dieke dí wone kpatıŋ. ¹⁰ Dama N̄miŋ die vuari wa miŋ dí u yi kaabiŋ jakuvuŋ siba Melikizedeki.

Yada taanıŋ kpaamıŋ

¹¹ Tı tıŋ nan balı nı wia pam yaa gamma Masia aŋaŋ Melikizedeki ma, ama dí hagiri miŋ dí tı dagı nı a chıası, dama nı ka siba wia chıası lagı

lagı. ¹² Dı tı mu nı yiwo dıdagırıŋ saŋka gie, ama nı ye yaala dıdagırıŋ aŋ ba dagı nı yaa gamma Nmıŋ wıaha wupiilikehe. Ni sıı sıba ballınyaalıſı ta mu nı nyume biisiŋ daa nyindiiki dınsa. ¹³ Vuodieke dı nyunene biisiŋ ye yiwo buanyaalıŋ, ta ka sıba wıuŋ mana yaa gamma vıunıŋ yaa bıaŋ ma. ¹⁴ Nyindiiki dınsa nıŋ yiwo nyıŋkura sıtı, banıŋ ba dagı ba mıŋ ba sıba wudieke dı yine vıunıŋ aŋaŋ wudieke dı yine bıaŋ.

6

¹ Die wıa, nı da vaa tı wıarı Masia wıaha wupiilikehe dagıŋ ma, ama nı vaa tı dagıma wudiekemba dı mına a yıma vuodieke dı kırınna Masia dınsıŋ ma wa. Die wıa tı ka bı yaala tı balıma yaa gamma wudieke wıa tı mına tı chıgı nyıŋ tı wıbbıatı ma ta yi Nmıŋ yada, ² ta bı balıma yaa gamma Nmıŋ nyaabu sıla wıa aŋaŋ nuuŋ dınsıŋ vuosi ma aŋaŋ kumbu hagıku wıa aŋaŋ Nmıŋ dı balla vı dıi vuosi sarıya dene ta ka wo kpatıŋ dene. ³ Dı yi Nmıŋ dı saagı tı nan ga nıŋja.

⁴ Masia dıdınsıř diekemba dı zetine vı dınsıŋ, dı nan dı hagırıŋ aŋ ba bıaŋ a tarıgi ba suŋanyile. Saŋja kaanı die ba bie wo Nmıŋ chaanıŋ ma, ta banıŋ aŋaŋ ba chanchaalıŋ dı tuo Nmıŋ Halıkasıka, ta laŋ arızanna ma piini a ye, ⁵ ta die sıba Nmıŋ wıa nansıŋ dı sına die, ta sıba dınsıř dieke dı kienene wo hagırıŋ wıa, ⁶ ama ta keŋ zeti Masia dınsıŋ. Dı nan dı hagırıŋ dı ba yiŋji tarıgi ba suŋanyile, dama ba bı kuv

wa N̄m̄iñ Buadembike dagariku ma ta yi wo viivi
yen me miñ.

⁷ T̄n̄gbanj dieke n̄iñ d̄ ḡaana n̄iñ ka d̄ s̄uns̄i
ta yie nyindiike a yia vuodiekemba d̄ k̄una wa,
N̄m̄iñ yi alibarika yi kanuñ t̄n̄gbanjka mi. ⁸ Ama
d̄iñ yi ka nyuuñ hanjcoos̄i ajan̄ huubiat̄i, die n̄iñ
ka wo nyuvari, d̄i kaan̄ yuas̄i ta N̄m̄iñ kaa kaati
yi ka añ ka dii bolin̄ a chuv̄usi.

⁹ Ama t̄i n̄imballi, ajan̄ t̄i bala naa mana, ama
t̄i ka chele yaa gamma n̄i ma. T̄i s̄iba d̄i n̄i bie
siev̄iñku ma, gbat̄itaanuñ siev̄iñku ma. ¹⁰ N̄m̄iñ
n̄iñ yiwo wusietien̄. Wunuñ u kaan̄ daan̄ tuñ
dieke n̄i tunna wa, yaa choti dieke n̄i yalla ajan̄
wa wa ta die suñji ta ye suñje Masia d̄id̄us̄iruba
wa. ¹¹ T̄i yaala n̄i wonyi mana yallima kanuñ
suk̄u mi a ga tuñ kpat̄ik̄u, amu n̄i yalla tama d̄i
n̄i nan ye jadieke wo n̄i nan señ a ye ke. ¹² T̄i
ka yaala n̄i yi walinkp̄atieliñ, ama t̄i yaala n̄i
yi vuodiekemba d̄i yine Yisa yada, ta yallima
suguru, ta keñ ye jadieke N̄m̄iñ d̄i yina nuañ d̄i
u nan yi ba wa.

N̄m̄iñ wusie nuañ wo chūlin̄

¹³ N̄m̄iñ die d̄i yina Abarahami nuari, die u
huv̄u wa u gbanj gbanj u saañ ma, dama vuon̄ wori
a t̄iañ wunuñ N̄m̄iñ u baan̄ nan huv̄ vuoke mi
saañ ma. ¹⁴ Die u baari d̄i, “Maniñ n̄ yia fu nuañ
d̄i n̄ nan yi alibarika a yi fu ma, ta yi fu haagis̄i
pam.” ¹⁵ Abarahami die d̄i dii suguru ta die keñ
ye jadieke N̄m̄iñ d̄i yina nuari d̄i u nan yi wa
wa. ¹⁶ Vuota d̄i keñ baa u huv̄ u ḡaañ huv̄ wa
vuodiekemba d̄i t̄ianna wa saañ ma, ta u huv̄s̄isi d̄i
kua n̄inhagiruñ mana. ¹⁷ Vuodiekemba d̄i bala

ba tuo nua dieke N̄mīn̄ d̄i ziene wo, die u yaala u daḡi ba d̄i u kaañ tariḡi u sunjanyile; die wia die u h̄v̄u a ḡut̄i u n̄var̄i ma. ¹⁸ N̄mīn̄ kaañ b̄iaḡi chib̄i ḥ̄minchib̄isi. Die wia nyinti ale wa gie, u n̄var̄i añañ u h̄v̄na wa wo tariḡuñ. Die wia t̄i chiḡina a ga u jiḡin̄ a ye gbat̄itaanuñ naa wa, d̄i muñ t̄i vaa u n̄var̄i gie kp̄aŋñisi t̄i añ t̄i yigi tama dieke t̄i yalla wa a yalla keñ keñ. ¹⁹ Tama dieke t̄i yalla naa die vana t̄i s̄uḡit̄i d̄i haḡiri, ta ga juu arizanna ma N̄mīn̄ j̄iamuñ juokpeŋkp̄iuk̄u sunj a garisa garı dieke d̄i puone juokpeŋkp̄iuk̄u a ga tuğ̄i juodieke d̄i yine kası N̄mīn̄ juokpeŋkp̄iuk̄u sunj wa. ²⁰ Mi die Yisa die d̄i wɔñ zie t̄i nañ ma a yi t̄i sieyiiritu, ta yi kaabit̄iba jakvun̄ yaa gamma haahuu s̄iba Melikizedeki.

7

N̄mīn̄ Kikaabit̄u Melikizedeki wia

¹ Melikizedeki wa gie die yiwo Salemi t̄uñ naañ, ta b̄i yi Nabidie N̄mīn̄ kikaabit̄u. Die Abarahami die d̄i nyinna t̄oñ dieke die u biaḡina a nyāñji naaliba banusa a yinj̄i a kieñ wo, die Melikizedeki die d̄i tuoli wo sien̄ me a yi alibarika a yi wo. ² Abarahami die d̄i yi wa nyindiekemba mana u naḡina a nyuñ mi wo bañ mana sunj kaanı. U saari Melikizedeki wa chiañ yine “Sugiyataluñ Naañ” ta u die b̄i yi Salemi t̄uñ naañ, ta Salemi chiañ d̄i yi “Sugiduaḡuñ” die wia u b̄i yi “Sugiduaḡuñ Naañ.” ³ Wiuñ die wori a daga yaa gamma Melikizedeki chœñ wia yaa u nuñ wia yaa u chœñkuvuliba wuñȳi wia yaa u gbañ gbañ u maaruñ yaa u kuñ wia. U s̄iu s̄iba

Nabidie N̄m̄iŋ Buadembike, ta yi N̄m̄iŋ k̄ikaabit̄tu yaa gamma haahuu.

⁴ Ye Melikizedeki die d̄i yine vuokpriŋ dene, ta t̄i ch̄oŋkuyŋkpriŋ Abarahami die ȳi wa jadike mana die u wagina gbat̄ a nyiŋ t̄oŋ ma baŋ suŋ mana kaan̄i. ⁵ M̄iraha die dagiya d̄i Izara vuosisi gbaŋ mu ba vuari wa ba nyinti baŋ suŋ mana kaan̄i a ȳi ba gbaŋ gbaŋ ba buuriŋ die d̄i yine Liiva haagis̄i ta yi N̄m̄iŋ k̄ikaabit̄ba aŋaŋ ba mana die d̄i yine Abarahami haagis̄i mana ȳori. ⁶ Melikizedeki die ka yi Liiva haagiŋ ama Abarahami die ȳi wa wa u nyinti baŋ suŋ mana kaan̄i. Die Melikizedeki die d̄i yi alibarika a yi Abarahami ma, w̄un̄iŋ vuodieke N̄m̄iŋ d̄i ȳuna n̄uari. ⁷ Vuon̄ mana s̄iba miŋ d̄i vuodieke d̄i ȳunana alibarika yiwo vuokpriŋ a t̄iaŋ vuodieke d̄i tuosinene alibarika ka. ⁸ K̄ikaabit̄ba diekemba die d̄i tuosinene nyinti baŋ mana suŋ kaan̄i a nyiŋ vuosi jigin̄ die yiwo vuota ta die d̄i keŋ kpie, ama Melikizedeki vuodieke die d̄i tuosinene nyinti baŋ mana suŋ kaan̄i a nyiŋ Abarahami jigin̄ ye bie wo u miivoli me s̄iba N̄m̄iŋ gbaŋku d̄i dagina dene wo. ⁹ A b̄i guti t̄i nan b̄iaŋi a baari d̄i Liiva haagis̄i vuodieke die d̄i tuosinene nyinti baŋ mana suŋ kaan̄i wa, gbaŋ die ȳi wa Melikizedeki ba nyinti baŋ mana kaan̄i saŋja dieke Abarahami die d̄i ȳuna wa. ¹⁰ Dama saŋja dieke Melikizedeki die d̄i haaruna Abarahami wa, die ba ye ka m̄iri Liiva ama w̄un̄iŋ Liiva die bie wo u ch̄oŋkuyŋ Abarahami wa ma.

¹¹ N̄m̄iŋ die ȳi Izara vuosi m̄ira ta die dagi Liiva maarui ba kaabiŋ t̄uuma d̄i s̄ina die. D̄i yi ta k̄ikaabit̄ba diekemba die d̄i nyiŋ Liiva maarui

ma tūuma dī bīagī a yie vuosi sūgīyalintielij, dī tūn kaañ bī yi talasī dī kīkaabitū gaañ vuodieke dī kana ka nyūn Arōni maarūn ma ama ta yi kīkaabitū sība Melikizedeki keñ. ¹² Dama ba keñ tarīgī kīkaabitūba vuariñ, dī yiwo talasī dī ba tarīgī mīraha gbañ. ¹³ Ta tī Yōmutien vuodieke wīa tī balala naa wa, nyūn wa buurigaan ma. Ta vuon dī ye ka nyūn u buurinj ma a yi kīkaabitū. ¹⁴ Vuon mana wōn sība a baari wōnūn Yisa die nyūn wa Juda buurinj ma, ta Mosisi die dī ka balī dī kīkaabitūba nan nyūn ba buurinj ma.

Yisa sī sība Melikizedeki

¹⁵ Sañja dieke kīkaabitū gaañ sība Melikizedeki die dī kenne keñ wo die dī yi añ tī faasi sība wīaha chīañ. ¹⁶ Wōnūn die u ka yi kīkaabitū yaa gamma vuota mīraha ma, ama die u bīruñ wa kīkaabitū miivoli dieke dī wone kpatūn hagirinj ma. ¹⁷ Dama dī maagīya Nmīn gbañku ma dī, “Nan yi kīkaabitū yaa gamma haahuu, sība Melikizedeki die dī sīna die wo.” ¹⁸ Die wīa mīrūkūrī ka bī tūma dama ka wo hagirinj ajanj nyvarī. ¹⁹ Dama Mosisi mīraha die ka bīagī yi jaan dī beri vūnūn. Ama lele tī yaa tama dieke dī kpana ka, ka ma tī chūn gbigi Nmīn.

²⁰ Ta Nmīn dī bī yi nuañ a gvtī ka ma. Nmīn die ka yīa nuañ die ba kalinnana kīkaabitūba mi wo. ²¹ Ama Yisa die keñ yiwo kīkaabitū sañja dieke Nmīn dī yīna wa nuañ ta balī wa dī:

“Manūn Nmīn yi wa nuañ
ta kaañ bī tarīgī n sūñanyile, ta baari

‘Fūnūj fu bala fu yi kīkaabitū yaa gamma haahuu.’ ”

22 Die wīa, Yisa yiwo vuodieke dī dagūna dī nūa dieke dī kpana beri mīj ta wo tarigūj.

23 Kūrūj ma wa kīkaabitūba mi wo die kpiye mīj ta ba chanchaalūj dī tuose ba tūuma, die wīa die ba dala. **24** Ama Yisa nīj u nan dī beri ta yi kīkaabitū yaa gamma haahuu ta u tūumaha kaan nyūj u nuusi me an vuogaanj tuoke. **25** Die wīa, vuodiekkemba dī chūnna gbigi Nmīj, wūnūj Yisa saaŋ ma naa, u nan bīagī a gbatī ba a taan leleke gie aŋaŋ saŋja dieke dī kienene wo, dama wūnūj u bie wo u miivoli me saŋja mana mīj, ta jūusa Nmīj a yīa ba.

26 Die wīa, Yisa yine tī kīkaabitūba jakuvūj dieke dī sunjninene tī tī yaalala dene. Wūnūj u yiwo sūgīyalintieŋ ta wo bīaŋ: u bie u tvaŋ ta ka sīi sība vuodiekkemba dī yalla bīaŋ wa, ta Nmīj dī kōtī wa a tīaŋ arizanna ma tielin mana. **27** Kīkaabitūba nyūnkura banūj ba die woliŋ kaaba daaŋ nīj mana ba gbaŋ gbaŋ ba wubiatī wīa, ta bī kaaba yīa vuosisi wubiatī wīa, wūnūj Yisa nīj ka sīi die, die u nagī wa u gbaŋ a yi kaabi balimūj, kaabūj bī wori. **28** Mosisi mīraha ḥaaŋ vuvara vuotāŋ a yie be kīkaabitūba nyūnkura ama ta ba ka mīŋjī beri vīnūj a kpatī. Mīraha kvaŋ chaaŋ Nmīj die dī yi nūaŋ ta nagī u Buadembīj a yi wo kīkaabitū, wūnūj u nan dī beri vīnūj yaa gamma haahuu.

8

Yisa yine tī kīkaabitūba jakuvūj

¹ Wudieke tı bala naa chiaŋ yiwo naa, tı yaa wa kikaabitiba jakvunj ta u kali Nmıŋ vuodieke dı yalla hagırıŋ mana nuudiiginj chaŋ naari ma arızanna ma, ² ta u tuma kikaabitiba nyıŋkura tıvuma Nmıŋ kası diaŋ kası vılkı ma; kanıŋ ka yine wusie jıamıŋ vıuŋ ta tı Yomutieŋ die dı wınsı ka da vuota.

³ Kikaabitiba jakvunj dieke nıŋ mana ba vuarına, die dı yiwo talası dı u nagı piinisi ta bı yi kaaba a yi Nmıŋ, die gbaŋ die dı yi talası dı tı kikaabitiba jakvunj gbaŋ yi jaanj. ⁴ Dı yi u tıŋ bie tıŋbančka gie me, u tıŋ kaaŋ yi kikaabitı naada, dama kikaabitiba diekemba dı yınana Nmıŋ piinisi sıba Juu vuosi mıraha dı dagına die wo wəŋ beri mıŋ. ⁵ Wudieke ba tınnana naa wa yiwo arızanna ma vıuŋ nıasınj. Naa wıa Nmıŋ die dı kpaanj Mosisi saŋja dieke die u balla u wınsı Nmıŋ jıamıŋ vılkı, Nmıŋ die dı kpaanj wa ta baarı dı, “Yime jaanj mana mana sıba n dagına fu tannı sikpeŋ wo.” ⁶ Ama Nmıŋ yi wa Yisa kaabiŋ tıŋ dieke dı tıanna ba kaabiŋ tıvumaha sıba u nıaŋ dı tıanna ta bie vuotaŋ aŋaŋ wınuŋ Nmıŋ vuosisi sunsvuk dene wo, dama u nıvari taası wa aŋaŋ nyınvına atıaŋ nıvakvırtı.

⁷ Dama dı yi ta bımbıŋaŋ nıvari die vana ta vuosi dı bie vınuŋ, die nıŋ dı tıŋ kaaŋ bı yi talası dı Nmıŋ yi nıvari a gvtı ka ma. ⁸ Ama Nmıŋ die ye vuotaŋ bıabu saŋja dieke u balla dı:

“Manıŋ Nmıŋ bala naa:

saŋja kieŋ ta n nan keŋ yi nıahaalıŋ a yi
Izara vuosi aŋaŋ Juda vuosi.

9 Kanuŋ ka kaaŋ dì sù siba nua dieke die n ziene
aŋaŋ ba chɔɔŋkuŋluŋ
daa dieke die n yigine ba nuuŋ ta vuarí ba a
nyuŋ Ijipiti tñgbanŋ ma wa.

Die ba ka dì nua dieke die n yina ba wa
die wia n baga die dì wo ba ma.

10 Manuŋ Nmíŋ baarí n nan zienŋ nuarí gie aŋaŋ
Izara vuosi
daa diekemba dì kienene wo:

N nan wa marí n mıraha ba svñjanyile me
ta maagı ha ba svıgtı ma.

Manuŋ n nan yi ba Nmíŋ,
aŋ ba diaŋ ba yi n vuosi.

11 Dì kaaŋ bı yi talası dì vuon dagı v chanchaanŋ
yaa a balı v chanchaanŋ dì
'Fvnıŋ, sımmá Nmíŋ.'

Dama ba mana nan keŋ siba müŋ
vuodiekm̩ba dì yine vuokpıuma aŋaŋ
wabıtı mana.

12 N nan keŋ vaa ba wubıatı a chaa ba
ta kaaŋ dì tınsa ba wubıatı wia."

13 Nmíŋ dì dene balı nuahaalıŋ wia die yine
bumbuŋaŋ nuarí dì yi nuakvuŋrı, ta jadieke nüŋ
mana dì kuvırınna ta nyuŋ, ka kaaŋ yuası ta ka
bia.

9

*Tñgbanŋka gie Nmíŋ jıamıŋ aŋaŋ arızanna ma
Nmíŋ jıamıŋ wia*

1 Bumbuŋaŋ nuarí die yaa wa mırıa yaa gamma
ba baaŋ nan jıamıŋ Nmíŋ dene aŋaŋ jigidieke ba
baaŋ dì jıama wa tñgbanŋka gie me. **2** Die ba
kpıi wo dçŋısı gbanıŋ vıuŋ ta yaa juone ale.

Die ba wasa juodieke die dı benne nıñja wa, Kası Jigiri. Mi die ba zien jadieke ba nagına popolisi a svıga ka ma ta teebuli dı zie ka ma ta paanı dieke die ba nagına a yi Nmınnı dı diisi teebulike me. ³ Die garı dieke dı puone juone ale wo kvaŋ die ba wasa kası diaŋ kası jigiŋ, ⁴ die ka svıŋ die kori dieke ba nagına salıma a wınsı wa ta ba jıa nyınnyyıvgıvıuna ka ma a yıa Nmınnı ajanı Nmıñ nıaha a daka dieke ba nagına salıma a marı ka mana wa die dı beri. Ka ma salıma gbıen die dı beri ta nyindiike dieke ba wasınana maana wa die dı bie ka ma ajanı Arɔni daaŋbanıŋ dieke dı tısına vaatıtı ajanı tanı teelike ale dieke Nmıñ mıraha dı maagına a diisi a ma wa dı beri. ⁵ Die adaka ka sikpeŋ die nyinti atanı die yalla chobiti ta daga dı Nmıñ bie me, ta a chobititi die dı jatı a ligi jigidieke Nmıñ dı nagınana wubıatı a chaa wa. Ama lele n kaanı bıagı a dagı wıaha chıası mana.

⁶ Naa die dı sıı, die kıkaabitıba die ıaaŋ juo juodieke dı bene nıñka ma daanı mana a tuma ba Nmıñ jıamıñ tuuma, ⁷ ama kıkaabitıba jakıvırı nyıuna ma ıaaana juo juodieke dı bene svıku ma wa, bıñ mana bınyı v juo mi. U ıaaŋ nagı wa zuŋ a juu yi kaaba a yi Nmıñ v gbaŋ gbaŋ v wubıatı wıa ajanı vuosisı dı yine wudiekemba ta ka sıba baarı a yiwo wubıatıtı. ⁸ Nmıñ Halıkasıka die mınnı daga yaa gamma Nmıñ jıamıñ vıuku gie, dı jigidieke dı yine kası diaŋ kası jigiri die ye ka yuori sanıja dieke juodieke dı bene nıñka dı yene zie wo. ⁹ Naa yiwo dagıtı a yi tınuŋ vuodiekemba dı bene leleke gie wo, ta daga dı vuodiekemba die dı

jıanna Nmınnı ta die ıaaŋ yıa Nmıŋ ba piinisi
 aŋaŋ ba dɔŋısı zımbu die ka bıagı a vuarı ba
 wubiatı Nmıŋ nıŋja, ¹⁰ dama hanıŋ nıŋ die a
 yiwo nyindiike aŋaŋ nyıŋnyuuki diekemba die
 dı chıvarına aŋaŋ wudieke dı kana ka chıvari,
 aŋaŋ nyıŋgbanıŋ wınsıŋ wıa. Genhe mana die
 yiwo nyıŋgbanıŋ ma mıraha dı ba dı ha yaa
 gamma a ga tıgı saŋja dieke wınsıŋ Nmıŋ dı
 bala u yi ba mırıhaalıŋ.

¹¹ Ama Masia vuodieke dı yine nyıŋvıŋ dieke
 dı benne leleke gie kikaabitıba jakıvıŋ wɔŋ keŋ
 mıŋ. Vıñ dieke u kenne juu ta tıma ka ma naa
 yiwo vıñkpıenkpıuŋ dieke dı benne vıñvıŋ aŋaŋ
 wusie; daa jadieke vuota dı kpıne, ta a ka bı yi
 tıŋgbaŋka gie jaanı. ¹² Masia die dı kenne a juu
 bınyı jıamıŋ vıñku ma a ga tıgı kası dıaŋ kası
 jıgırı saŋja dieke wo, die u ka nagı bie aŋaŋ
 naarası zıŋ a yi kaaba, ama die u nagı wa u
 gbaŋ gbaŋ u zıŋ a tıŋ ta vuarı tı a nyıŋ bıaŋ
 ma yaa gamma haahuu. ¹³ Die ba ıaaŋ naga
 bie aŋaŋ naarası zıŋ, ta die bı nagı naasaanı a
 yi kaaba ta juu ka nyıŋgbanıŋ bolıŋ ta nagı ka
 tanyeeleŋ aŋaŋ zımbu a mısı mısı vuodieke
 die dı yalla bıabu Nmıŋ nıŋja, dı ka wınsı ba
 nyıŋgbanıŋ aŋ ba yıantı. ¹⁴ Ama Masia die wo
 bıaŋ ta Halıkasıka dieke dı benne saŋja mana
 hagırıŋ ma wınsıŋ Masia die dı nagı u gbaŋ a yi
 kaabi dieke dı bene vıñvıŋ vıñvıŋ a yi Nmıŋ. Die
 wıa u zımbu dı faasına yaa hagırıŋ ta vuarı bıaŋ
 tı svıgıtı ma. Ta lele tı nan bıagı jıaŋ Nabidie
 Nmıŋ ta kaanı bı yie wudiekemba dı baanı yaa tı
 a ga kuŋ me.

¹⁵ Wıurı gie wıa, Masia yine vuodieke dı vana

n̄ahaalikv d̄i beri amv vuodiekkemba N̄m̄iñ d̄i wana wa nan ye alibarika dieke d̄i wone kpatukv ta N̄m̄iñ d̄i yi n̄aaj d̄i v̄ nan ȳi wa. Naa nan b̄aḡi yi dama Masia die kpiye m̄iñ, die d̄i vaa vuota d̄i ye gbatitaanij a nȳiñ ba w̄ubiat̄i ma sañja dieke n̄vakv̄r̄i d̄i yene beri wo.

¹⁶ D̄i yi vuon̄ d̄i maaḡi v̄ faari diile gbanij, vuon̄ ka yese jaaj̄ ntaala ba kej̄ b̄aḡi a daḡi d̄i vuodieke d̄i maaḡina gbañku kpiye m̄iñ. ¹⁷ Dama sañja dieke vuodieke d̄i maaḡina faari gbañku d̄i yene bie v̄ miivoli me wo, gbañku mi wo yiko. ¹⁸ Die w̄ia b̄umbuñañ n̄var̄ die d̄i wo yiko d̄i yi ba ka yi z̄imbu kaaba. ¹⁹ Mosisi die wolin̄ m̄uv̄l̄i wa N̄m̄iñ m̄iraha mana s̄iba d̄i maaḡina dene wo. Ta ka kvaaj̄ chaaj̄ v̄ naḡi vaat̄i a b̄obi añañ yiise k̄obin̄m̄inij a naḡi suge naaras̄i añañ bie z̄uiñ d̄i laḡijnana nyaaj̄ a naḡi m̄isa m̄iraha gbañku ma añañ vuosisi mana ma, ²⁰ ta die bala d̄i, "Z̄imbu gie yine n̄ua dieke N̄m̄iñ d̄i ȳuna n̄i d̄i n̄i dia daḡiti." ²¹ Mosisi die d̄i b̄i naḡi z̄imbu a m̄isi N̄m̄iñ j̄iam̄iñ v̄iuk̄u añañ jadikekemba mana ba naḡina a j̄iam̄a N̄m̄inni ma. ²² Wusie, N̄m̄iñ m̄iraha ma z̄uiñ die vana jaaj̄ mana d̄i bie v̄iunij ta wo d̄iḡint̄i, ta d̄i yi z̄uiñ d̄i ka nȳinya, N̄m̄iñ kaaj̄ naḡi vuosi w̄ubiat̄i a chaa ba.

Masia kaabikv kpise wo b̄ian̄

²³ Die w̄ia, die d̄i yiwo talas̄i d̄i ba yi kaaba a w̄onsi nyindiekemba d̄i yine arizanna ma nyinti n̄iasij. Ama kaabi dieke d̄i t̄ianna naa balla ka w̄onsi arizanna ma nyinti gbañ gbañ. ²⁴ Dama Masia die ka ga juu juokasi dieke vuota d̄i naḡina

ba nuusi a müi ta ka niası jigikası ka wa, ama die v ga juu wo arızanna gbaŋ gbaŋ ma a zie Nmıñ nıñja tı suññiñ wıa. ²⁵ Juu vuosi kikaabitiba jakuvırı ḥaaŋ juo kası diaŋ kası jigiri bıñ mana bınyı aŋaŋ dɔŋısi zıñ müñ. Ama Masia die ka ga juu dı v nagı v gbaŋ a yi me kaaba saŋja mana, ²⁶ dama die v tıñ yi die, die nıñ dı tıñ nan yi talası dı v dime wahala saŋja saŋja a nyıñ saŋja dieke Nmıñ dı naanna tıñgbaŋka gie wo. Ama leleke gie, saŋja dı gbigine kpatıñ naa, die v keŋ nyıñ bınyı dı v nagı v gbaŋ a yi kaaba ta kpisi bıaŋ. ²⁷ Vuota mana baa v kpi wo bınyı ta ka kvaŋ chaaŋ Nmıñ dii wo v sarıya. ²⁸ Die gbaŋ gbaŋ Masia gbaŋ die dı nagı v gbaŋ a yi kaaba bınyı dı v vvarı vuosi pam a nyıñ bıaŋ ma, v nan daansi yıñji a keŋ ama daa v bı vvarı vuosi a nyıñ ba bıaŋ ma ama ta gbatı vuodiekkemba dı chıusınana wa wa a taan.

10

¹ Juu vuosi mıraha die yiwo arızanna ma nyıñvına diekemba dı kienene wo niasıñ, ama daa ka gbaŋ gbaŋ. Die wıa, kaabı dieke dı wone kpatıku ta ba yie bıñ mana wa kaan bıagı a yi vuodiekkemba dı kienene aŋaŋ kaabıku kası Nmıñ nıñja. ² Dı yi die kaabıku tıñ nan bıagı wınsı ba sıgıtı, ba tıñ nan kaabı bınyı ta vaa, ta bıaŋ kaan bı dı ba. ³ Ama ba yie kaabaha mi müñ bıñ mana ta a tınsa vuosi ba wıbıati, ⁴ dama naarası aŋaŋ bie zımbu gie kaan bıagı a vvarı bıaŋ.

⁵ Die wia, die Masia die dí bala u kej tñgbanjka gie me wo, die u balí a yi wa Nmíñ dí:

“Fvnij ka yaala kaaba ajan piinisi,
ama wonsi wa nyiñgbanij a yi miñ.

⁶ Fu sunj ka fiala ajan dñjisi ba nagina a yie
kaaba
ta jvha wubiatí wia wa.

⁷ Die wia manj baari dí, ‘Nmíñ, manij n wunna
dí n yi wudieke fvniñ fu yaalala,
siba dí maagina die wo fu gbañkv ma yaa
gamma n wia wa.’”

⁸ Die u woliñ baari dí, “Fvnij fu wo svgífialij
ajan kaaba ajan piinisi ajan dñjisi ba nagina
yi kaaba ta jva ha wa ajan kaabi dieke ba
njaana kaaba ba wubiatí wia wa.” Die ba kaaba
kaabaha gie siba mıraha dí dagina dí ba yime
die wo. ⁹ Womi die u bı baari dí, “Nmíñ, n
wunna n nan yi fu choti.” Die wia, Nmíñ vuari
wa kaaba kıraha mana a taan ta nagı Masia
kaabıkı a zien a nañ ma. ¹⁰ Yisa Masia die yiwo
wudieke Nmíñ dí yaalala ta die nagı u gbañ a yi
kaaba bonyı ta vuari tı wubiatı a taan.

¹¹ Kikaabibalıñ dieke Juu vuosi kikaabitıba dí
njaana yie daan mana wa kaañ bıagli a vuari
wubiatı a taan. ¹² Ama Masia niñ die nagı wa u
gbañ a yi kaabiñ bonyı bıañ wia, kaabi dieke dí
yalla hagriñ yaa gamma haahuu ta vuara bıañ
sañja mana wa. Ta lele u wa kali wa Nmíñ
nuudiiginj chaan. ¹³ Mi u wa chısa sañja dieke
dí baañ kej tıgı aŋ Nmíñ nagı u dataası a yi u
nuusi me. ¹⁴ Die wia, woniñ die u yiwo kikaabi
balımiñ ta yi vuodiekkemba u vuarına a nyiñ

biañ ma wa dí ba bemme vüniñ yaa gamma haahuu.

¹⁵ Nmíñ Halíkasí gbañ di wo siara yaa gamma würi gie mi, dí

¹⁶ "Maníñ Nmíñ, nvarí gie mañ baa n zieñ ajan
ba
daa diekemba dí kienene wo:

Maníñ n nan nagí n miraha a yi ba svigiti ma,
ta maagíha a diisi ba sikpara ma."

¹⁷ Ta die bí balí a gvtí dí, "Ta ba wubiatiti ajan
ba tuntumbiatí, n kaañ bí tünsiha bibrá." ¹⁸ Die
wia Nmíñ dí nagína wubiatí a chaa naa, u ka bí
yaala kaabíñ mana bibrá.

Tí chvñ gbigi Nmíñ

¹⁹ N nímballí, Yisa kumbu wia tí yaa wa
sikimiñ dí tí ga juu kasí diañ kasí wa jigin.

²⁰ Yisa nyiñgbaniñ dieke dí yine sie haalíñ ajan
sie dieke dí yalla miivoli wo yuorine sanvarí a yi
tí.

²¹ Tí yalla kíkaabitú kpiññ dieke dí sına Nmíñ
tigin me wia, ²² ní vaa tí chvñ gbigi Nmíñ ajan
svigí diekemba dí benne vüniñ ajan wusie yada,
ta da yallíma chülíñ, ajan tí svigí diekemba Yisa
züñ dí vuarína sunjanyilibati me wo, ajan tí
nyiñgbaníñ dieke die tí sına ajan nyaan dieke die
dí wone dígintí wa. ²³ Ní vaa tí yigi tama dieke tí
bala dí tí yallí wa a yalla keñ keñ ta da chülíma,
dama vuodieke dí yuna tí nvarí yiwo wusietien.

²⁴ Ní vaa tí baga bemme tamba ma ta sunjime
taní yaa gamma choti ajan tünvína yiile. ²⁵ Ní
da vaa tí vaa lagímiñ siba vuosi batañ dí yinene
dene wo, ama ní vaa tí faasí kpajñima taní, siba

tı yene ta tı Yəmətieŋ daarı faası a chvən gbige dene wo.

²⁶ Tı sıbına wusie dieke ba yuori dagı tı naa, du yi tı ko yie bıaŋ, kaabiŋ bı wori a baaŋ bıagı a vuarı bıabu mi. ²⁷ Wudieke dı tıalına yiwo sarıya diile dieke dı yalla ŋmaamıŋ aŋaŋ bolikpeŋkpiŋ dieke dı kienene ta nan daansı a chvıusı vuodieiekemba dı zetine N̄mınnı. ²⁸ Vuodieke nıŋ mana die dı zetine Mosisi mıraha dıısıŋ, ta vuosi dı sıba ta yi siara vuosi bale yaa bataa, die ba ŋaaŋ kva dı tieŋ ta ka chıga wa zɔɔlıŋ. ²⁹ Die nıŋ, yilime wudieke dı bala ka yi a yi vuodieiekemba dı kana ka yıa N̄mıŋ Buwa wa jılıma ta ka bı yıa nıvarı zıŋ dieke dı yine tı kası wa jılıma ta zıa Halıkası dieke dı suŋjine tı wo, banıŋ vuosi mi nan faası ye tıbıdatıŋ pam. ³⁰ Dama tı sıba dı N̄mıŋ baarı dı, “Manıŋ n balla n yiŋŋı tuŋ bıaŋ.” Ka bı maagı dı, “N̄mıŋ nan keŋ dıi v vuosi sarıya.” ³¹ Dı yaa ŋmaamıŋ dı vuon juu miivolitieŋ N̄mınnı sınyıurıŋ ma.

³² Nı da daaŋ ma saŋja dieke nı wolinne a bugırı yaa gamma Masıa ma wa, die nı dıi wo wahala pam ama die a ka nyanyaŋı nı. ³³ Saŋja a taŋ ba ŋaaŋ zıa nı wa yaalıŋ ma ta mugise nı, ta saŋja a taŋ dıaŋ nı ŋaaŋ yi siri dı nı gvtı wa vuodieiekemba ba mugisinene wo. ³⁴ Die nı ŋaaŋ chıga zɔɔlıŋ aŋaŋ vuodieiekemba dı benne dansarıka ma wa, ta saŋja a taŋ ba keŋ gbatı nı nyinti, nı ŋaaŋ yaa wa svıgıtalıŋ dama nı sıba a baarı dı nı yaa nyindiekemba dı tıanna die ta N̄mıŋ dı yi nıvaŋ dı v nan yi nı wa aŋ ka bemme yaa gamma haahuu wo. ³⁵ Die wıa nı da vasıma nı kpaŋjıunana nı gbaŋ dene wo, dama ka yaa wa

nyvarı pam a kieŋ. ³⁶ Nı mu nı yallıma suguru, ta bıagı yi wudieke Ʉmını dı yaalala, ta ye jadieke die u yına nuaŋ dı u nan yi tı wa. ³⁷ Dı maagıya Ʉmını gbaŋku sʊŋ dı:

“Dı tıalı wa bıta pilii
ta vuodieke dı balla u keŋ wo nan keŋ
u kaan yuası.

³⁸ N vuovıunaha nıŋ ba nan yi mıŋ yada ta bemme;

ama dı yi ba wonyı dı yiŋŋi kuaŋ
n sʊŋ kaaŋ fıalı aŋaŋ wa.”

³⁹ Tıniŋ tı ka yi vuodiekkemba dı yiŋŋinene kuaŋ ta nan yɔrı wa, ama tı yiwo Masia yada ta u gbatı tı a taan.

11

Yada wıa

¹ Yada yiwo, fu tuone a dii dı fu yalla tama dı nan ye nyindiekemba wa nan seŋ ye he. Ta bı tuo dii dı fu kana ka yese nyindiekemba ba seŋ beri mıŋ. ² Ʉmını die bıri wa kuruŋ ma vuosi ba yada wıa.

³ Tı yada wıa tı sıba a baarı dı Ʉmını die yuori wo u nuaŋ a balı ta Ʉmınsikpenj aŋaŋ tıŋgbanka gie dı naan. Die u nagı wa jadieke tı kana ka bıagı yese a naan jadieke tı yesinene naa.

⁴ Abeli die dı yine Ʉmını yada wıa, die u yi Ʉmını kaabı dieke dı faasına a vıuna a tıaŋ Keeni kaabıkı. U yadaka wıa Ʉmını die dı baarı dı u yiwo vuovıunu, dama Ʉmını gbaŋ sʊŋ die fıalıya mıŋ aŋaŋ u piinisisi. Abeli die kpiye mıŋ, ama die u yine Ʉmını yada wıa u ye bala mıŋ jinne, dama wudieke u yine wo ye daga tı mıŋ.

⁵ Enōki die dī yine N̄mīn̄ yada wīa die v ka kpiye, ama N̄mīn̄ die nagī wa mīn̄ a jvāl̄ arīzanna ma ta vuōj̄ dī ka bī ye wo. Dī maaḡya mīn̄ N̄mīn̄ gbañku ma dī, Enōki die yiwo vuodieke dī fialinana N̄mīn̄ sv̄n̄ ta v kej nagī wa a jvāl̄ arīzanna ma. ⁶ Vuōj̄ wori a baan̄ bīaḡi a fial̄ N̄mīn̄ sv̄n̄ dī yī dī tiej̄ ka yī wo yada, dama vuodieke nūn̄ mana dī kienene N̄mīn̄ jīgīn̄ mu v yī wo yada dī wūnīn̄ N̄mīn̄ sej̄ beri mīn̄ ta yīa vuodieiekemba dī yaalala wa nyvarī.

⁷ Nowa yada wīa die dī yī ta v wūn̄ N̄mīn̄ kpaañku yaa gamma nyindiekemba die v kana ka bīaḡi ye ajan̄ v nine wo. Die v tuo N̄mīn̄ nv̄ari ta kpaasi haarīkpen̄kpen̄iñ ta wūnīn̄ ajan̄ v deñ die dī juu ka ma ta ye gbatītaan̄iñ. Dene die dī daḡi dī tūngbañka gie vuosi yaa wa bīan̄, ama v yadaka wīa die dī yī ta N̄mīn̄ dī wa wa vuovīnuñ.

⁸ Abarahami die yiwo N̄mīn̄ yada die wīa sañja dieke N̄mīn̄ die dī bala wa dī v nyīn̄ tūngbañ dieke v benne wo a ga tūngbañ dieke wūnīn̄ N̄mīn̄ dī bala v nagī yī wa wa, die v saaḡi ta ga. Die v vaa wa v gbañ gbañ v tūngbañka ta ka sība jigidieke v ganana. ⁹ V yadaka wīa die dī yī v ga yī chaan̄ tūngbañ dieke N̄mīn̄ die dī yīna nv̄aŋ̄ dī v nan̄ yī wa wa ma. Die v bie wo dōñj̄isi gbañt̄i vūt̄i ma; ta v ball̄ Aziki ajan̄ Jakobu vuodieiekemba die dī kenne tuo nv̄ari diañ die dī bie mi. ¹⁰ Dama Abarahami die chīusa dī v kej juu tūn̄ dieke N̄mīn̄ dī tuurine ta mīn̄ wa ma, tīka yiwo jadieke dī balla ka bemme haahuu.

¹¹ V hōḡu Sara diañ die kuruñya mīn̄ ta yī hōgv̄p̄irīn̄, ama wūnīn̄ Sara yada wīa die v kej

yigi nyuuti ta müri, dama u die siba a baarü dì Nmij vuodieke dì yina wa nvarü yiwo wusietien. ¹² Abarahami vuodieke dì kana ka yua ajanj kuñ naa, ama u kasij haagisü die dì keñ dala siba chijmarisi dì dala dene wo, ta bi dala siba muguj tambusij dì dala dene ta wo biisiñ.

¹³ Vuosi gie mana die keñ kpi müj ajanj ba yada, ama ta ye ka tuo wudieke Nmij dì yina nvañ dì u nan yi ba wa, ama ba yadaka wia die ba woliñ ye ke saasaa, dama die ba siba ta saagi dì ba yiwo chaanij ta kaanj yvasi tñgbanjka gie me. ¹⁴ Vuodiekemba dì balala wiaha gie wo yuori daga wa dì ba yaala ba gbanj gbanj ba tñgbanj. ¹⁵ Die ba ka yile yaa gamma tñgbanj dieke ba vana wa, dì yi die ba tñj yile ka wia, ba tñj nan ye sienj a yinjji ga ka ma. ¹⁶ Ama die ba yile müj yaa gamma tñgbanj dieke dì tianna ka ta bie arizanna ma. Die wia Nmij dì ka chiga viivi dì ba wasima wa ba Nmij, dama die u wonsi wa tigikpuiñ a gbarü ba.

¹⁷ Abarahami dì yine Nmij yada wia, die u nagü u bua Aziki dì u yi kaaba a yi Nmij sanjja dieke Nmij dì magisuna wa wa. Ye, wunij Abarahami wo mi die yine vuodieke Nmij dì yina nvarü mi, wunij u bina yi vuodieke dì naguna u buadembí balimij dì u yi kaaba a yi Nmij. ¹⁸ Nmij die wñj balí wa müj dì, “Aziki ma nan ye haagisü diekemba n yina nvarü dì n nan yi fu wa.” ¹⁹ Abarahami die yiwo yada dì Nmij nan biajgi svigiri kunti a nyij kuñ me, ta ka señ sii siba Abarahami die tuo wo Aziki a nyij kuñ me.

20 Aziki yada wia die u balı wuvuṇuŋ dieke die dı balla ka keŋ Jakobu aŋaŋ Esco ma wa.

21 Jakobu die dı yalla yada wia, die u balla u kpi wo die u balı wuvuṇa a yi Josefu ballıdembisi wuvyı mana ta die keŋ jalıŋ u daaŋgbaniŋ ta jıaŋ Nmıŋ.

22 Josefu die dı yalla yada wa wia die u balla u kpi wo, die u balı yaa gamma Izara vuosi dı balla ba nyıŋ Ijipiti tıŋgban ma dene, ta die balı yaa gamma ba balla ba yi u koba dene.

23 Mosisi chooŋ aŋaŋ u nuŋ die dı yalla yada wia, die ba mırına wa ta ye u vıuna dene wo, die ba nagı wa a lobiři chı̄ta ataa, ta die ka chı̄ga naaŋ wa dı ziene nua dieke wo.

24 Mosisi die dı yalla yada wia, die u bırinna wa die u ka saagıya dı ba wasıma wa Naaŋ Faro lıa bıa. **25** Die u saagıya mıŋ dı u dii wahala aŋaŋ Nmıŋ vuosi ama ta ka saagıya tıntımbıatı svıglıalı dieke dı yine bıta wa. **26** Die u yiliye mıŋ dı, dı yi ba zıa wa Masia wia dı yaa nyıvari pam a tıaŋ Ijipiti tıŋgban nyinti mana, dama u nine die bie wo nyıvari dieke dı kienene wo me mıŋ.

27 Mosisi die dı yalla yada wia, die u nyıŋ Ijipiti tıŋgban ma ta die ka chı̄ga naaŋ wa sınyıri dieke dı baan keŋ u ma, ama ta die gara nıŋja sıba u sen ye wo Nmıŋ, vuodieke vuon dı kana ka yese wo aŋaŋ u nine wo. **28** Die u yalla yada wia die u piili gasıtıaŋku duvuga, ta die yi nuaŋ dı Izara vuosi nagı zıŋ mısı ba gbıabısı amu kun malakaka kaaŋ keŋ a kuu ba bumbuŋan ballıdembisi.

29 Die Izara vuosi yada wia die dí yi ta mugūñmimbú die dí puo ta yi tñgbanj kpianj a yi ba ba jvali, ta Ijipiti vuosisi dianj die dí mia dí ba jvali ama mugiru nyaabu die dí keñ laginj ta dii be.

30 Izara vuosi yada wia die ba chunna a giliñ Jeriko tika daraa ayupçoyi wa die ka gaama mana die dí nan dene. **31** Rahabi, hogu dieke die dí tñnnana daakpana tuvmaha yada wia die Izara vuosisi die ka guti kuv wa ajanj vuodiekemba die dí zetine Nmij nuari, dama die u miññi tuo wo Izara vuodiekemba die dí kenne dí ba maansi daansı tika chaanti.

32 N bi balı ni vuosi batañ wia a guti? Díi yi sañña dí beri n tñj nan balı ni yaa gamma Gidioni wia, ajanj Baraki wia, ajanj Samasini wia, ajanj Jafita wia, ajanj Davidi wia, ajanj Samuli wia, ajanj Nmij naazvaliñ wia. **33** Ba yada wia die ba batañ die dí wagı a nyajni tñgbanisi, ta ba batañ wudieke dí muña, ta tuo Nmij dí yina nuaj dí u nan yi ba jadieke, ta ba batañ die dí vaa naachige dí ka bıagı yuori a nuo, **34** ta ba batañ dí kpisi bolikpuma, ta ba batañ die dí chigı nyiñ takoobi kuñ me. Ta ba batañ die yiwo wabiti ama a keñ bıruñ hagırıtelij, ta batañ dianj die dí taa tonj ajanj hagırıñ ta vaa tñgbanj gaasi sojasisi dí chigı. **35** Ta hoguba batañ maaritı vuodiekemba die dí kpine dí hagi kunti me.

Ta ba batañ die dí yine Nmij yada wia die ba nıgi kuv ba, dama die ba ka yaala ba zeti Nmij dıusıñ ta chigı nyiñ kumbu me, ama die ba yaala ba hagi kuñ me a ye miivoli dieke dí tianna die.

³⁶ Die ba vuari wa ba bataŋ fala ta tibɪ ba, ta bɔbɪ ba bataŋ aŋaŋ chɔrɪma a nagɪ ba yi dansarɪka ma. ³⁷ Die ba taa ba bataŋ tana, ta die gobi ba bataŋ bule, ta die kva ba bataŋ aŋaŋ takoobi. Ba bataŋ die bɔbɪ wa yiise aŋaŋ bie gbaŋtɪ ta dɪ dia aŋaŋ zɔɔlɪŋ, ta vuosi die dɪ mugise be ta yie be biaŋ. ³⁸ Tiŋgbanjka gie vuosi die ka mu dɪ ba bemme aŋaŋ ba. Die ba dɪ dia miŋ hagiyen me aŋaŋ tana ma, ta juo tanŋpaŋsɪ aŋaŋ vɔrɪti diekemba dɪ benne tiŋgbanj ma.

³⁹ Vuosi gie mana ba yada wia N̄miŋ die dɪ bürü ba ama ba wunuŋi mana die ka tuo wudieke N̄miŋ dɪ yina nuŋ dɪ u nan yi ba wa, ⁴⁰ dama N̄miŋ die wɔŋ saŋ wa wudieke dɪ faasina v̄una a zieŋ tɪ ama daa tɪ nyūna ma, ba gbaŋ ba gütuya miŋ. N̄miŋ saŋku die yiwo naa, dɪ banuŋ aŋaŋ tɪ mana nan daansi a laguŋ a bemme v̄unyuŋ aŋaŋ wusie.

12

Tɪ Chɔɔŋ N̄miŋ wia

¹ Vuosi gie mana yiwo siaratielinj a giliŋ tɪ. Die wia, nɪ vaa tɪ kpaŋŋi tɪ gbaŋ a vigi wudieke mana dɪ baŋŋ kagi tɪ Masia sienj me a taanj, aŋaŋ biaŋ dieke dɪ baŋŋ biaŋ a yigi tɪ; nɪ vaa tɪ dii suguru a miŋ miŋ dieke dɪ bala ka keŋ tɪ wo naa. ² Nɪ ko vaa aŋ tɪ nine bemme Yisa ma; wunuŋ tɪ yada dɪ taası a nyinj ka piiliŋ me aŋaŋ ka kpatuŋ. Die u ka chiga viivi dɪ u kpi dagariku ma dama suŋfiyalinj die zene a gbari wa ka kvaŋ chaanj, die yine u wa kalı N̄miŋ naalagbaŋtɪ ma u nuudiiginj chaanj lele gie wo.

³ Nı yilime yaa gamma wudiekemba die dı haarına wa ajan vuobiati die dı hana wa dene, amu tı kaaŋ gbalığı ta kuu tamaha. ⁴ Dama nı kpaŋŋına nı gbaŋ ta waga ajan biaŋ naa, nı wonyı ye ka kpaŋŋı u gbaŋ a ga tuŋi saŋja dieke ba kuna wa. ⁵ Nı ka tiunsa Nmıŋ dı kpaana nı siba chooŋ dı kpaanana u ballılı dene wo? Dı maagıya dı:

“N bua, saŋja dieke Nmıŋ dı yia fu kpaamıŋ, fu
wumma
dı yi u datı fu tibinj, daa vaa fu kpaŋŋınana
fu gbaŋ dene wo.

⁶ Dama Nmıŋ kpaama vuodieke u chone mıŋ,
ta vuodieke nıŋ mana u tuone a yi u bua
wunıŋ vuoke u data u tibinj.”

⁷ Nı yallıma hanıa nı wahala diile me, ta nagı ka
siba chooŋ dı ḥaaana a data u bua tibinj dene wo.
Nı wahala diilehe dagıya mıŋ dı Nmıŋ pögili nı
mıŋ siba u ballı. Buá wori ta u chooŋ dı ka
data u tibinj. ⁸ Dı yi nı ka ye tibidatıŋ siba u
ballılı mana wa, die nıŋ dı dagıya mıŋ dı nı yiwo
daakpana ballı ta ka sen yi u ballı ajan wusie.

⁹ Nı chualıŋ vuodieke dı benne tıŋgbanjka
gie me data tı tiba, ta tı yia ba jılıma. Die wia, nı
vaa tı suŋji tı gbaŋ a yi Nmıŋ, vuodieke dı yine
tı halıti Chooŋ wa ta ye miivoli. ¹⁰ Tı tıŋgbanjka
gie chualıŋ naga saŋja bıta mıŋ a data tı tiba sie
dieke me ba yene ta dı vuına, ama Nmıŋ nıŋ data
tı tiba dı u suŋji tı, amu tı nan dı beri kası siba u
bene kası dene wo. ¹¹ Tıbıdatıŋ saŋja tua mıŋ ta
wo suŋfiyalıŋ, ama ka kuaŋ chaaŋ vuodieke
dı dinene ka wahala ka ḥaaŋ ye wo ka nyuari
dieke dı yine suŋduagıŋ ajan berivınuŋ.

Kpaamij

12 Nı gbaliguya mιn̄, die wia nı kpaanjı nı gbaŋ
a bı hagırıma. **13** Nı bemme berivinunı amu nı
nan ye gbatıtaanıŋ, ta nı gbaligısı kaŋ vaa nı
bia.

14 Nı kpaanjı nı gbaŋ a bemme vununı aŋan
vuon̄ mana, ta bemme kası dama vuon̄ wori
a baŋ nan ye tı Yomutieŋ wo du yi u ka yi
kası. **15** Nı gbarı nı gbaŋ ta da keŋ waari Nmıŋ
zɔɔlunchıgilaha. Nı wonyı da yallıma tuŋ u sun̄
ma aŋ kanıŋ tuabu mi keŋ yalla suggichusıŋ a
keŋ nı chanchaalıŋ ma, ta chusı vuosi pam.
16 Nı gbarı nı gbaŋ ta da keŋ yime dıguntı
tuuma yaa ta daansa Nmıŋ wia yori sıba Esco
dı yine dene wo, ta die nagı u nyıŋkürüti a tarıgi
nyindiike a dii bunyı wa. **17** Nı sıba a baarı ka
kuŋ chaŋ die u yaala u tuo alibarika a nyıŋ u
choŋ wa jigin̄ ta die kuŋ aŋan nıntaanti ama ta
die ka yeye, dama die u ka ye sie dieke u baŋ
daagı a tarıgi wudieke u wolinne a chusı wa.

18 Nıniŋ nıŋ nı ka keŋ jigidieke nı baŋ
biagı gbi sıba Izara vuosi die dı kenne Sinayı
tankpeŋkriŋ ma wa, jigidieke bolikpeŋkriŋ
die dı dinene ta lımuŋkpeŋkriŋ dı beri, ta
bulęgsıkpeŋkriŋ dı nıga wa, **19** ta kantaŋ die
dı kuŋ ta lıluŋ dı balı wa. Die ba wınnna lılkı
mi wo, ba piili jıvısa ta die ka yaala kanıŋ lılkı
bı balı bıbra, **20** dama mırı dieke die ba wınnna
wa die hagırıŋ a yi ba mıŋ. Die ka baarı dı, “Dı
yi dɔŋ gbaŋ dı gbi tankpeŋkriku ba mu ba taa
ka aŋan tana a kuŋ mıŋ.” **21** Mi die yaa ńmaamıŋ
pam, die wia Mosisi die dı baarı dı, “Nımaamıŋ
yalla mıŋ, ta n nyıŋgbaniŋ dı chele.”

²² Ama nūnūj nūj, nī kej wo kunkogi dieke ba wasinana Zayoni, wudieke dī yine miivoltienj Nmūj tūŋkpenkpij ta yi arızanna ma Jerusalemi wa, jigidieke malakasi tuse tuse dī lagijenja ajanj sūgīfialiku wa. ²³ Nūnūj nūj nī kej wo vuodiekemba Nmūj dī yine u balli ta ba saara dī maagī arızanna ma wa jigiñ. Nī kej wo Nmūj vuodiekemba dī yine vuota mana sarıyadiiru wo jigiñ, ajanj sūgīyalintielij vuodiekemba Nmūj dī yi ta ba haliti dī mūnji beri wo jigiñ. ²⁴ Nī kej wo Yisa, vuodiekemba dī yine nuupcōnigiru wa jigiñ, ta bī kej nuahaaliku jigiñ. Ta zūj dieke die dī nyunna daga wūvūj dieke dī tianna Abeli zimbū wīa.

²⁵ Die wīa, nī summa ta da zeti dī nī wūj a yi Nmūj vuodiekemba dī balala yīa nī wa, dama Izara vuosi die dī zetine vuodiekemba die dī balala yīa ba tūŋbaŋka gie me wo nvarī, die u ka vaa ba tūbidatij; ta dū yi tī zeti u kpaanjku die dī nyunna arızanna ma, lalua tī baa tī yi a chīgi nyūj tūbidatij ma? ²⁶ Saŋka mi die Nmūj ləlūj die dī dōj tūŋbaŋka gie, ama lele u yi wa nuaŋ dī, “N ka baa n dōj wa tūŋbaŋka gie nyūna ma bībra, ama n baa dōj wa tūŋbaŋka ajanj ḥmūnsikpen gbaŋ.” ²⁷ “Bībra wa” dagiya dī nyunnaaŋka mana nan dōj ta vūvū, amu nyindiekemba dī kana ka bīagi dōj wa nan tīali.

²⁸ Die wīa, tī tuone naarī dieke dī kana kaanj dōj naa wīa, nī vaa tī wasūma Nmūj ta jiama wa ajanj jiluma ajanj ḥmaamūj aŋ u nine suuli, ²⁹ dama Nabidie Nmūj sūi sība boli dieke dī dinene.

13

Kpatij kpaamij

¹ Nı yine Masia dıdüsürüŋ wıa nı chome taŋ saŋja mana. ² Nı da keŋ daaŋ dı nı tuo chaanıŋ nı tige me, dama vuosi bataŋ yiwo die a tuo malakasi chaanti ta die ka siba dı ba yiwo malakasi. ³ Nı tiünsıma vuodieiekemba dı benne dansarıkka ma wa siba nıniŋ aŋaŋ banıŋ lagıŋna bie dansarıkka ma. Ta tiünsıma vuodieiekemba dı dinene wahalaka siba nıniŋ aŋaŋ banıŋ dinene wahalaka.

⁴ Nı yallıma jılıma aŋaŋ taŋ, nı həguba faaruŋ aŋaŋ nı dembisi yallıŋ ma, ta da yime daakpana yaa həgvukpana tuvuma, dama Nmıŋ nan keŋ datı vuodieiekemba dı yinene die tıba.

⁵ Nı vuarı nı lola a nyıŋ ligire yaalıŋ ma, ta vaa nı nine suuli jadieke nı yalla, dama Nmıŋ baari dı, “N kaan wəŋ vaa nı, ta n kaan wəŋ daaŋ nı wıa.” ⁶ Die wıa nı vaa tı yallıma sikiminj ta balı dı,

“Nmıŋ yine n susuŋjiru,
n kaan dı chıga ɻmaamij.

Bıa vuota dı nan bıagı a yi miŋ?”

⁷ Nı da keŋ daaŋ nıŋŋandıüsırıkuraha die dı bala Nmıŋ wıa a yıa nı wa, ta tiünsı die ba benne dene ta keŋ kpi dene wo, ta chansıma ba yada.

⁸ Yisa Masia dı sına die diene wo, v sıı wa die jinne, ta nan dı sıı die yaa gamma haahuu. ⁹ Nı da vaa dagıhaalıŋ yiri yiri vaa nı taarı a nyıŋ sievıŋku ma. Dı vıuna dı Nmıŋ sunjıŋ yı vuon hagırıŋ v sıı ma; nyindiike diile chıvaraha dıusıŋ kaan yı wa hagırıŋ. Vuodieiekemba dı pəgılınıa

nyindiikehe chvaraha kaaŋ wɔŋ ye suŋŋiŋ a nyinna ka ma.

¹⁰ Kíkaabítiba diekemba dí yinene kaaba Juu vuosi N̄miŋ jiamuŋ jigiŋ wo, wo sieŋ dí ba dii kaabaha dí diisine tí koriku me wo. ¹¹ Ta Juu vuosi kíkaabítiba jakvurí ḥaaŋ yaa wa dɔŋ̄isi zin̄ a ga juu kasí d̄iaŋ kasí jigiri dí u yi kaaba biaŋ w̄ia, ama ka kuaŋ chaaŋ ba ḥaaŋ juu wa dɔŋ̄isi nyungbanj̄isí t̄ika kuanuaŋ. ¹² Die w̄ia Yisa gbaŋ die kpi wo t̄ika kuanuaŋ, dí u vuari vuosisi a nyin̄ ba biaŋ ma aŋ̄aŋ u gbaŋ gbaŋ u zin̄. ¹³ Die w̄ia, n̄i vaa tí nyin̄ ga u jigiŋ a ga dii viivi aŋ̄aŋ wa. ¹⁴ Dama t̄iŋ dieke dí bala ka bemme yaa gamma t̄ungbaŋka gie me wori, ama t̄iŋ dieke dí kienene wo t̄i ch̄usa. ¹⁵ Die w̄ia, n̄i vaa tí büruma N̄miŋ saaŋ saŋŋa mana Yisa Masia saaŋ ma; bürü dieke dí nyinana t̄i nua ma wa yine kaaba a yi wa. ¹⁶ N̄i da vaa dí n̄i yime v̄inuŋ a suŋŋime taŋ̄, dama a yine kaabi diekemba dí t̄ualinana N̄miŋ sv̄ŋ.

¹⁷ N̄i saagima ȳima n̄i n̄iŋŋandiusuruŋ ta dia ba nua, banuŋ ba daansinana n̄i haalití ta ka voose, dama banuŋ ba bala ba keŋ̄ dagı ba tuunna dene a yi N̄miŋ. Dui yi n̄i saaga a ȳia ba ba nan dí tuuma ba tuuma aŋ̄aŋ sv̄ḡifialuŋ dí daa die ba nan dí tuuma aŋ̄aŋ sv̄ḡichuusiuŋ, die kaaŋ suŋŋi n̄i.

¹⁸ N̄i juusima N̄miŋ a ȳima t̄i. T̄i s̄iba dí t̄i ka yi w̄iŋ̄ a ch̄uusi ta yaala t̄i yime wudieke dí muuna saŋŋa mana. ¹⁹ Ama n̄ faasi juusa n̄i dí n̄i juusima N̄miŋ dí u vaa n̄ yin̄ji keŋ̄ n̄i jigiŋ daraa gie nuaŋ̄.

Kpatiŋ N̄miŋ juusiŋ

20 N̄m̄iñ vuodieke d̄i ȳnana t̄i s̄ugidvagiku die sugurina t̄i Ȳomvtieñ Yisa a nyiñ kuñ me. W̄nuiñ Yisa wa yine gbigbaritu kpeñkpiñ, dama die u kpiye miñ, ta u zin d̄i w̄nsi N̄m̄iñ n̄varı dieke d̄i bala ka bemme yaa gamma haahuu wo, **21** w̄nuiñ u miñji a w̄nsi beri viñniñ amu n̄i nan d̄i yie wudieke u yaalala, ta t̄uma t̄unviña mana; Yisa Masia w̄ia, u vaa n̄i yi vuodieiekemba d̄i fialinana u s̄uñ. W̄nuiñ Masia s̄ina b̄riñ yaa gamma haahuu. Wusie.

Kpatiñ w̄ubalika

22 N n̄imballı, n jv̄usa n̄i d̄i n̄i dii suguru ta w̄oñ n kpaañku gie, dama gbañ dieke n maaguna a yia n̄i naa yiwo gbañ gobin̄. **23** N yaala n̄i s̄imma d̄i ba vuari t̄i n̄imbua Timoti a nyiñ dansarikaka ma miñ. D̄i yi u keñ n jigiñ lele, mañ keñ kien̄ n nan yaa wa keñ.

24 N̄i waasi n̄i niñjandüsüriba mana ajan̄ N̄m̄iñ vuosi mana a yi t̄i. T̄i n̄imballı diekemba d̄i nyiña Itali t̄iñgbañ ma waasa n̄i.

25 N̄m̄iñ suñji n̄i mana.

**Ƞmin̄ Nuahaalun̄ Gbanuŋ Kɔmuŋ
Konni NT (Ghana)**

copyright © 2004-2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Konni)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

5d16fd5e-902d-51bf-967c-3e7c4efb8e57